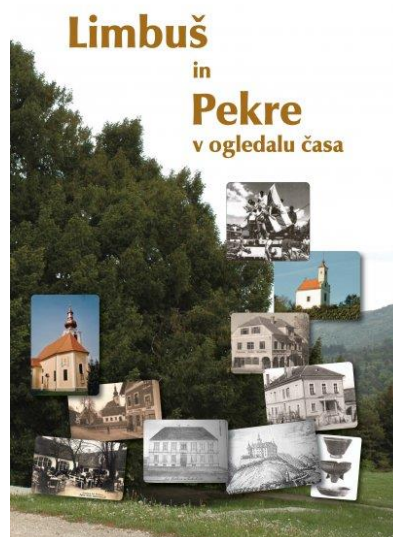

Franjo Šauperl

PRIPOVEDI IZ MOJE KNJIŽNICE

*Knjižnice so kakor veličastne živopisne grede cvetic,
vsaka ima svoj vonj in mnogotero v njih je regalnih gredic,
so knjige tamkaj vsak'terih obdobj in piscev številnih,
izposojevalcev in sodelujočih v številkah obilnih,
so knjige naroda bogastvo, ki krožit mora,
vse čase in iz dneva v dan od roda pa do roda
in zgodbe knjig naj rod sedanji še učijo,
naj po njih rodovi v prihodnje hrepenijo.*

*Knjižnica je kakor sopotnica življenja,
ki z zapisano besedo izpolni hrepenenja,
bralca uči, mu razlaga, ga z umnostjo krepí,
da s spoznanji vedno novimi mu um bistri,
naj zato obiskov knjižnic bo obilno,
knjig prebranih pa iz dneva v dan številno,
in zgodb iz knjižnic naj v pripovedi se spremeni,
kot sonce svetlo naj vez med bralci se iskri.*

Malo pred mojim osemdesetim rojstnim dnevom mi spomin hiti na moje vezi in članstvo v Šolski knjižnici Nižje gimnazije Limbuš, Knjižnici DPD Svoboda Pekre, Knjižnici Ekonomskega centra Maribor, Knjižnici Metalne, Mariborski knjižnici - Enoti Pekre in še posebej na obeležbo »65 obrazov Mariborske knjižnice«, med katerimi je tudi moj obraz. V Enoti Mariborske knjižnice v Pekrah je med knjižnim fondom tudi moj celoten avtorski opus knjig pesmi, proze in zgodovinskih krajevnih zbornikov. In sedaj sem pred ponudbo, da se odločim za eno pripoved iz moje bogate dolgoletne povezanosti z »mojo« knjižnico.

Pred menoj se zrcali dogodek v zvezi z vključitvijo moje osebe med »65 obrazov Mariborske knjižnice«.

Po pravici povedano, sem bil izjemno presenečen, ko sem zvedel za ta izbor in ko me je poklical po telefonu mariborski fotograf Branimir Ritonja in me povabil na kavico in klepet na Lentu. Odzval sem se in v prijetnem klepetu zvedel, da me bo fotografiral za foto zbirko petinšestdesetih obrazov Mariborske knjižnice ob njeni 65-letnici delovanja. Podzavestna misel hiti po možganih, kako, zakaj in čemu vendar jaz, saj nisem za Mariborsko knjižnico naredil nič posebnega. Tudi to, da je v knjižnicah Mariborske knjižnice bralcem na razpolago mojih pet pesniških zbirk, zbirka aforizmov »Zajetje misli«, devet zgodovinskih krajevnih zbornikov in pet potopisov, se mi ni zdelo nič posebnega za umestitev med 65 obrazov Mariborske knjižnice. In v takem razpoloženju sem se predal v »fotografsko obdelavo« fotografu Ritonju. Po popiti kavici in prijetnem klepetu sva se podala v bližnji foto studio, zatemnjen z zavesami, nameščenimi reflektorji, enim stolom in fotoaparatom. Predstavljal sem si klasično namestitev in par »škljocev«, kar je doslej običajno zadostovalo za primerno fotografijo obraza. A sem se krepko uštel. Fotografski mojster me je nameščal stoje, na pol sede, resnega, nasmejanega in v različnih pozah, vmes pa slikal na mnoge načine. Nameščanja

in slikanja ni bilo konca ne kraja, kot da gre za razstavo mojih portretov, in minila je krepka ura mojega bivanja v studiu. Čez nekaj časa sem prejel po elektronski pošti dve barvni in eno črno-belo fotografijo, ki so bile zares drugačne od vseh mojih osebnih doslej. Mojster je mojster – ni kaj in kapo dol spoštovani fotografski mojster Branimir Ritonja, ki je najbrž tako kot z mano počel še z vsemi drugimi 64-timi izbranimi obrazi Mariborske knjižnice. Slike vseh 65 obrazov Mariborske knjižnice so bile razstavljene v Knjižnici Kamnica.

Zaradi sodelovanja z Mariborsko knjižnico sem bil v širšem obdobju praznovanja 65-letnice aktivno vključen tudi v dogajanja Mariborske knjižnice, še posebej na prireditvi v Knjižnici Pekre, ko je bil ob številni prisotnosti krajanov, vključno s pevkami ljudskih pesmi »Spominčič« Društva upokojencev Limbuš-Pekre, ki so pestrile dogodek z milozvočnimi pesmimi naših babic, pogovor direktorice Mariborske knjižnice gospe Dragice Turjak z menoj kot avtorjem obsežne krajevne zgodovinske kronike »Limbuš in Pekre v ogledalu časa«. Skozi sproščen pogovor sem predstavil svoje življenje in svoj pisni opus od potopisov, pesmi in zbornikov kraja ter krajevnih društev, podrobneje pa krajevni zgodovinski zbornik »Limbuš in Pekre v ogledalu časa«.

Zbornik Limbuša in Pekar obsega področja, kot so: geografski položaj, geografske značilnosti in lokacijo obravnavanega območja, domače legende, prazgodovinska območja Limbuša in Pekar, Limbuš in Pekre v srednjem veku, Limbuška gosposčina Lembachi, naši kraji in turški vpadi, stari zapisi krajev in gospodarjev, popis krajevnih imen in značilna stara imena, cerkev in župnija Limbuš, znamenja vere v župniji Limbuš, benediktinci iz Šentpavla v Limbušu in Pekrah, predšolsko varstvo in vzgoja, osnovno šolstvo v Limbušu in Pekrah, nadvojvoda Janez v Limbušu, Vrhovem Dolu in Hrastju, strokovno šolstvo na območju Limbuša in Pekar, pekrske gorice in krajevno poimenovana vina, vinogradništvo, vinarstvo in gozdarstvo, kmetijstvo v Limbušu in Pekrah do II. svetovne vojne, železnica skozi Limbuš, Družba slovenskega branja v Lembahu ter krajevni razvoj knjižničarstva do danes, prva svetovna vojna in naši kraji med njo, karakterne podobe ljudi, noše, šege in običaji na prehodu iz 19. v 20. stoletje, rokodelstvo in druge gospodarske dejavnosti v Limbušu in Pekrah med svetovnim vojnama, trgovina in gostinstvo v Limbušu in Pekrah med svetovnim vojnama, lokalna samouprava Limbuša in Pekar skozi čas, posebnosti Limbuša in Pekar med svetovnim vojnama, Limbuška govorica, II. svetovna vojna in naši kraji med njo, povojni razvoj Limbuša in Pekar, povojni razvoj gospodarskih dejavnosti, zdravstveno varstvo, društvena dejavnost v Limbušu nekoč in danes, skupen in razdvojen razvoj Limbuša in Pekar skozi čas, Dom obrambe in učni center Teritorialne obrambe Pekre, Pekre in Limbuš ob osamosvajanju Slovenije, za Limbuš in Pekre pomembni ljudje, zgodovinski in kulturni pomniki kraja, limbuško pokopališče in pogrebno obredje, sedanja podoba krajev, statistični podatki Limbuša in Pekar ter Limbuš in Pekre danes s pogledom v jutri. Zbornik obsega skupno 485 strani teksta in vrsto slik, izdan je bil v 1.000 izvodih in je na razpolago v knjižnicah ožjega območja Mariborske knjižnice.

V letu 2017 je bilo izdano nadaljevanje zbornika z vrsto novih spoznanj iz zgodovine domačega kraja z naslovom »Odsevi Limbuša in Pekar v ogledalu časa« s podobno vsebino, natisnjenega na skupno 419 straneh in v nakladi 500 izvodov. Tudi ta zbornik je bralcem na razpolago v knjižnicah ožjega območja Mariborske knjižnice.

V organizaciji Mariborske knjižnice – Enote Pekre, katere član sem, sem bil gost še na drugih prireditvah, kjer so se udeleženci seznanjali s krajevno zgodovino in pomembnimi osebnostmi, delujočimi na območju Limbuša in Pekar.

V mojem 80. letu življenja sem reden izposojevalec knjig v Knjižnici Pekre in v zadnjih treh letih sem prebral v povprečju od 35 do 40 najrazličnejših knjig na leto, pri čemer še kar vztrajam.

Ob 70 letnici Mariborske knjižnice ji z moje strani veljajo čestitke za dosedanje delo in za možnost mojega sodelovanja ter moja iskrena želja po izgradnji nove knjižnice na Rotovškem trgu v Mariboru, za kar se izjemno trudi direktorica MK in naša sokrajanka Dragica Turjak, katere zasluga je tudi obdelava in razstavljanje ostalin nekdanje Družbe za branje slovenskih bukvic v Lembahi, ustanovljene leta 1847 po prizadevanju tedanjega limbuškega župnika Antona Laha, kar se smatra kot začetek ljudskega knjižničarstva na Štajerskem.

*Knjiga je kakor ženska, skrivnostna in darežljiva,
ko se prebere, je kakor žena, ki hrani in darove razkriva,
je kakor mati, ki o življenja skrivnostih otroke uči,
in ko babice ime si pridobi, vnuke svoje z modrostjo krepí,
zato spoštujmo knjigo in častitljivo jo ljubimo,
da iz časa v čas bogastvo njeno ohranimo.*

Naj se bere v obilju tudi daleč tja v prihodnji čas!

Limbuš, 2019

Franjo Šaupert